

32004L0035

L 143/56

EIROPAS SAVIENĪBAS OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

30.4.2004.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2004/35/EK

(2004. gada 21. aprīlis)

par atbildību vides jomā attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma novēršanu un atļidzināšanu

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 175. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

apspriedušies ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar Līguma ⁽³⁾ 251. pantā paredzēto procedūru, ievērojot Samierināšanas komitejas 2004. gada 10. martā apstiprināto kopīgo dokumentu,

tā kā:

- (1) Pašlaik Kopienā ir daudz piesārņotu vietu, kas rada nopietnus draudus veselībai, un pēdējās desmitgadēs dramatiski palielinājušies bioloģiskās daudzveidības zudumi. Bezdarbības dēļ varētu rasties aizvien pieaugošs teritorijas piesārņojums un lielāki bioloģiskās daudzveidības zudumi nākotnē. Videi nodarītā kaitējuma novēršana un atļidzināšana, ciktāl tas iespējams, ir ieguldījums Līgumā noteikto Kopienas vides politikas mērķu un principu īstenošanā. Lemjot par to, kā atļidzināt kaitējumu videi, jāņem vērā vietējie apstākļi.
- (2) Videi nodarītā kaitējuma novēršana un atļidzināšana īstenojama, atbalstot principu "piesārņotājs maksā", kas noteikts Līgumā, un atbilstīgi ilgtspējīgas attīstības principam. Lai mudinātu uzņēmējus veikt pasākumus un izstrādāt praksi, kas līdz minimumam samazina vides postījumu

risiku tā, lai to finansiālā atbildība tiktu samazināta, šīs direktīvas pamatprincips tādēļ ir šāds – uzņēmējam, kura darbība rada kaitējumu videi vai tiešus šāda kaitējuma draudus, ir jābūt materiāli atbildīgam.

- (3) Šīs direktīvas mērķi – izveidot kopīgu sistēmu, lai par saprātīgām izmaksām sabiedrībai novērstu un atļidzinātu videi nodarīto kaitējumu, – dalībvalstis nevar sekmīgi sasniegt, un tādēļ tas labāk sasniedzams Kopienas līmenī, ņemot vērā šīs direktīvas mērogu un tās saistību ar pārējiem Kopienas tiesību aktiem, konkrēti ar Padomes 1979. gada 2. aprīļa Direktīvu 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību ⁽⁴⁾, Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvu 92/43/EEK par dabisko biotopu un savvaļas faunas un floras aizsardzību ⁽⁵⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīvu 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā ⁽⁶⁾, Kopienas var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas noteikts Līguma 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šī direktīva nenosaka neko tādu, kas nav vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai.
- (4) Kaitējums videi ietver arī kaitējumu, ko izraisījušas vielas, kas pārvietojas pa gaisu, ciktāl tās rada kaitējumu ūdenim, zemei vai aizsargājamajām sugām vai dabiskajiem biotopiem.
- (5) Īpaši attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma definīciju jānosaka jēdzieni, kas vajadzīgi, lai pareizi interpretētu un piemērotu šajā direktīvā paredzēto shēmu. Ja minēto jēdzienu aizgūst no citiem atbilstošiem Kopienas tiesību aktiem, jālieto tā pati definīcija, lai varētu izmantot kopīgos kritērijus un sekmēt vienādu piemērošanu.

⁽¹⁾ OV C 151 E, 25.6.2002., 132. lpp.⁽²⁾ OV C 241, 7.10.2002., 162. lpp.⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2003. gada 14. maija atzinums (vēl nav publicēts *Oficiālajā Vēstnesī*), Padomes 2003. gada 18. septembra Kopējā nostāja (OV C 277 E, 18.11.2003., 10. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2003. gada 17. decembra Nostāja (vēl nav publicēta *Oficiālajā Vēstnesī*). Eiropas Parlamenta 2004. gada 31. marta Normatīvā rezolūcija un Padomes 2004. gada 30. marta Lēmums.⁽⁴⁾ OV L 103, 25.4.1979., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 807/2003 (OV L 122, 16.5.2003., 36. lpp.).⁽⁵⁾ OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003., 1. lpp.).⁽⁶⁾ OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Lēmumu Nr. 2455/2001/EK (OV L 331, 15.12.2001., 1. lpp.).

- (6) Aizsargājāmās sugas un dabiskos biotopus var definēt arī, atsaucoties uz sugām un biotopiem, kas ir aizsargājami saskaņā ar valstu tiesību aktiem par dabas aizsardzību. Tomēr jāņem vērā īpašie gadījumi, kad Kopienas vai līdzvērtīgi valsts tiesību akti pieļauj noteiktas atkāpes no videi noteiktā aizsardzības līmeņa.
- (7) Zemei nodarītā kaitējuma novērtēšanai, kā definēts šajā direktīvā, ir vēlams izmantot riska novērtēšanas procedūras, lai noteiktu, kādā apmērā cilvēku veselība varētu būt nelabvēlīgi ietekmēta.
- (8) Ciktāl tas attiecas uz kaitējumu videi, šī direktīva jāpiemēro profesionālajām darbībām, kas apdraud cilvēku veselību vai vidi. Šīs darbības jānosaka principā, atsaucoties uz attiecīgiem Kopienas tiesību aktiem, kas paredz normatīvās prasības saistībā ar noteiktām darbībām vai praksi, ko uzskata par cilvēku veselībai vai videi potenciāla vai faktiskā riska cēloņiem.
- (9) Saistībā ar kaitējumu aizsargājāmām sugām un dabiskajiem biotopiem šo direktīvu piemēro arī attiecībā uz visām profesionālajām darbībām, kas vēl nav tieši vai netieši noteiktas Kopienas tiesību aktos kā tādas, kas rada faktiskus vai potenciālus draudus cilvēku veselībai vai videi. Tad – vienalga, vai tā būtu uzņēmēja kļūda vai nolaidība – viņam ir jābūt atbildīgam tikai saskaņā ar šo direktīvu.
- (10) Īpaši jāņem vērā *Euratom* līgums un attiecīgās starptautiskās konvencijas un Kopienas tiesību akti, kas daudz pilnīgāk un stingrāk reglamentē to darbību izpildi, uz ko attiecas šīs direktīvas darbības joma. Šī direktīva, kas, nosakot kompetento iestāžu pilnvaras, neparedz papildu normas likumu konflikta gadījumā, neskar noteikumus par tiesu starptautisko piekritību, kas, cita starpā, paredzēta Padomes 2000. gada 22. decembra Regulā (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās⁽¹⁾. Šī direktīva neattiecas uz darbībām, kuru galvenais mērķis ir kalpot valsts aizsardzībai vai starptautiskajai drošībai.
- (11) Šīs direktīvas mērķis ir novērst un atļūdzināt kaitējumu videi, un tā neskar tradicionālā kaitējuma kompensācijas tiesības, ko piešķir kāds attiecīgs starptautisks nolīgums, kas reglamentē civiltiesisko atbildību.
- (12) Daudzas dalībvalstis ir dalībnieces starptautiskajos nolīgumos par civiltiesisko atbildību konkrētās jomās. Pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā šīm dalībvalstīm jāsauglabā savas saistības, kamēr pārējām dalībvalstīm nav jāzaudē sava brīvība kļūt par šo nolīgumu dalībniecēm.
- (13) Ar atbildības mehānisma starpniecību nevar atļūdzināt visu veidu kaitējumu videi. Lai šis mehānisms būtu efektīvs, ir jābūt vienam vai vairākiem identificējamiem piesārņotājiem, kaitējumam jābūt konkrētam un aprēķināmam un jānosaka cēloņsakarība starp kaitējumu un identificēto piesārņotāju vai piesārņotājiem. Tādēļ atbildība nav piemērots instruments, lai tiktu galā ar plašu, izkliedēta rakstura piesārņojumu, ja nav iespējams saistīt nelabvēlīgo ietekmi uz vidi ar noteiktu individuālo darītāju darbību vai bezdarbību.
- (14) Šo direktīvu nepiemēro miesas bojājumu gadījumos, gadījumos, kad kaitējums nodarīts privātīpašumam, vai jebkāda mantiska kaitējuma gadījumā, un tā neskar nekādas tiesības attiecībā uz šo kaitējumu tipiem.
- (15) Valsts iestādēm jānodrošina pareiza ar šo direktīvu paredzētās sistēmas īstenošana un izpilde, jo kaitējuma videi novēršana un atļūdzināšana ir Kopienas vides politikai tieši atbilstošs uzdevums.
- (16) Vides atjaunošanai jānotiek efektīvi, nodrošinot atbilstošu atjaunošanas mērķu sasniegšanu. Šim nolūkam jānosaka kopējā sistēma, kuras pareiza piemērošana jāpārtrauga kompetentajai iestādei.
- (17) Jāparedz noteikums, kas piemērots situācijām, kad notikuši vairāki kaitējumi videi tādā veidā, ka kompetentā iestāde nevar nodrošināt, lai tajā pašā laikā tiktu veikti visi stāvokļa izlabošanai vajadzīgie pasākumi. Šādā gadījumā kompetentajai iestādei jābūt tiesībām lemt par to, kurš videi nodarītais kaitējums ir atļūdzināms vispirms.
- (18) Saskaņā ar principu – “piesārņotājs maksā” – uzņēmējs, kas izraisījis kaitējumu videi vai radījis tiešus šāda kaitējuma draudus, principā sedz vajadzīgo aizsargpasākumu vai stāvokļa izlabošanas pasākumu izmaksas. Gadījumā, ja kompetentā iestāde uzņēmēja vietā rīkojas pati vai ar trešās personas starpniecību, minētajai iestādei jānodrošina, lai tai

(1) OV L 12, 30.12.1995., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1496/2002 (OV L 225, 22.8.2002., 13. lpp.).

radušās izmaksas tiktu piedzītas no uzņēmēja. Ir lietderīgi arī paredzēt, ka uzņēmējiem jāsedz videi nodarītā kaitējuma novērtēšanas izmaksas un – piemērotā gadījumā – izmaksas, kas radušās par nenovēršanu šāda kaitējuma draudu novērtēšanu.

(19) Dalībvalstis drīkst paredzēt atlīdzināmo administratīvo izdevumu, tiesu izdevumu, izpildes un citu vispārējo izmaksu aprēķināšanu pēc vienotas likmes.

(20) Uzņēmējam nav jāsedz izmaksas par aizsardzības vai stāvokļa izlabošanas darbībām, kas veiktas saskaņā ar šo direktīvu, gadījumos, kad attiecīgais kaitējums vai tieši tā draudi radies tādu notikumu rezultātā, kas ir ārpus uzņēmēja kontroles. Dalībvalstis drīkst atļaut, ka uzņēmēji, kuri nav pieļāvuši kļūdu vai nolaidību, nesedz stāvokļa izlabošanas pasākumu izmaksas tad, ja minētais kaitējums ir radies tieši atļautu emisiju vai gadījumu rezultātā vai ja laikā, kad notika gadījums vai emisija, nav bijusi zināma kaitējuma rašanās iespēja.

(21) Uzņēmēji nesedz izmaksas, kas saistītas ar aizsargpasākumiem, ja šie pasākumi veikti kā paši par sevi saprotami, lai ievērotu normatīvo un administratīvo aktu noteikumus, kas reglamentē to darbības, vai jebkādu atļauju vai pilnvaru noteikumus.

(22) Dalībvalstis drīkst ieviest savus noteikumus, kas ietver izmaksu sadali vairāku cēloņu gadījumā. Dalībvalstis var ņemt vērā produktu lietotāju īpašo stāvokli, kurus varētu neuzskatīt par atbildīgiem par kaitējumu videi tādos pašos apstākļos, kā šādu produktu ražotājus. Šādā gadījumā atbildības sadalījums jānosaka saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

(23) Kompetentajām iestādēm ir jābūt pilnvarotām piedzīt aizsargpasākumu vai stāvokļa izlabošanas pasākumu izmaksas no uzņēmēja saprātīgā laika posmā no dienas, kurā šie pasākumi veikti.

(24) Nodrošinot, lai attiecīgo uzņēmēju un citu ieinteresēto personu likumīgās intereses būtu atbilstoši aizsargātas, jānodrošina efektīvu īstenošanas un izpildes līdzekļu pieejamība. Kompetentajām iestādēm jābūt atbildīgām par īpašiem

uzdevumiem, kas saistīti ar atbilstošu administratīvo diskretumu, proti, par pienākumu novērtēt kaitējuma smagumu un noteikt, kādi pasākumi stāvokļa uzlabošanai veicami.

(25) Personām, kuras nelabvēlīgi ietekmējis vai kuras varētu nelabvēlīgi ietekmēt kaitējums videi, jābūt tiesībām prasīt, lai kompetentā iestāde rīkojas. Tomēr vides aizsardzība ir nekonkrēta interese, kuras vārdā indivīdi ne vienmēr rīkotsies vai spēs rīkoties. Tādēļ nevalstiskajām organizācijām, kuras atbalsta vides aizsardzību, jānodod iespēja sniegt pienācīgu ieguldījumu šīs direktīvas efektīvā īstenošanā.

(26) Attiecīgajām iesaistītajām fiziskajām vai juridiskajām personām jānodod iespēja izmantot procedūras kompetentās iestādes lēmumu, darbības vai bezdarbības pārskatīšanai.

(27) Lai saskaņā ar šo direktīvu nodrošinātu efektīvu finansiālo saistību segumu, dalībvalstīm jāveic pasākumi, lai atbalstītu to, ka uzņēmēji izmanto jebkādu piemērotu apdrošināšanu vai citus finansiālā nodrošinājuma veidus, un finansiālā nodrošinājuma līdzekļu un tirgu attīstību.

(28) Ja kaitējums videi ietekmē vai var ietekmēt vairākas dalībvalstis, šīm dalībvalstīm jāsadarbības, lai jebkāda kaitējuma videi gadījumā nodrošinātu pienācīgu profilaktisku vai koriģējošu darbību. Dalībvalstis var prasīt segt profilaktisku vai koriģējošu darbību izmaksas.

(29) Šī direktīva neliedz dalībvalstīm paturēt spēkā vai ieviest daudz stingrākus noteikumus attiecībā uz kaitējuma videi novēršanu un atlīdzināšanu; tā arī neliedz dalībvalstīm pieņemt piemērotus pasākumus attiecībā uz gadījumiem, kad notikusi divkārša izmaksu piedzīšana, kas varētu gadīties tad, ja vienlaikus rīkojas kompetentā iestāde saskaņā ar šo direktīvu un persona, kuras īpašumu skāris kaitējums videi.

(30) Šīs direktīvas noteikumi nav attiecināmi uz kaitējumu, kas noticis līdz šīs direktīvas īstenošanas termiņa beigām.

(31) Lai, ņemot vērā ietekmi uz ilgtspējīgu attīstību un vides apdraudējumus nākotnē, ļautu Komisijai izvērtēt, vai ir vajadzīga šīs direktīvas pārskatīšana, dalībvalstīm ir jāziņo Komisijai par pieredzi, kas gūta, piemērojot šo direktīvu,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets

Videi nodarītā kaitējuma novēršanai un atļūdzināšanai šīs direktīvas mērķis ir izveidot sistēmu atbildībai vides jomā, kuras pamatā ir princips – “piesārņotājs maksā”.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro turpmāk minētās definīcijas:

1. “Kaitējums videi” ir

- a) kaitējums aizsargājamajām sugām un dabiskajiem biotopiem, kas ir jebkādi postījumi, kuriem ir būtiska nelabvēlīga ietekme uz šādu biotopu vai sugu labvēlīga aizsardzības statusa sasniegšanu vai uzturēšanu. Šādas ietekmes būtiskums jānovērtē attiecībā pret pamatstāvokli, ņemot vērā I pielikumā noteiktos kritērijus.

Kaitējums aizsargājamajām sugām un dabiskajiem biotopiem neietver iepriekš identificētu nelabvēlīgu ietekmi, kas radusies kāda uzņēmēja darbību rezultātā, ja šīs darbības nepārprotami atļāvušas attiecīgās iestādes saskaņā ar noteikumiem, kas īsteno Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 3. un 4. punktu vai 16. pantu vai Direktīvas 79/409/EEK 9. pantu, vai – ja uz biotopiem un sugām neattiecas Kopienas tiesību akti – saskaņā ar līdzvērtīgiem noteikumiem valsts tiesību aktos dabas aizsardzības jomā;

- b) kaitējums ūdenim, kas ir jebkāds kaitējums, kam ir būtiska nelabvēlīga ietekme uz konkrēto ūdens objektu ekoloģisko, ķīmisko un/vai kvantitatīvo stāvokli un/vai ekoloģisko potenciālu, kā definēts Direktīvā 2000/60/EK, izņemot nelabvēlīgo ietekmi, uz ko attiecas minētās direktīvas 4. panta 7. punkts;

- c) kaitējums zemei, kas ir jebkāds zemes piesārņojums, kurš rada nopietnu risku tam, ka cilvēku veselība tiek nelabvēlīgi ietekmēta tādēļ, ka zemē, virs vai zem zemes tieši vai netieši tiek ievadītas vielas, preparāti, organismi vai mikroorganismi.

2. “Kaitējums”: ir izmērāmas nelabvēlīgas izmaiņas dabas resursā vai izmērāma ar dabas resursu saistītā pakalpojuma pasliktināšanās, kas var notikt tieši vai netieši.

3. “Aizsargājamās sugas un dabiskie biotopi” ir

- a) sugas, kas minētas Direktīvas 79/409/EEK 4. panta 2. punktā vai uzskaitītas tās I pielikumā, vai arī sugas, kas uzskaitītas Direktīvas 92/43/EEK II un IV pielikumā;

- b) dzīvotnes, kas minētas Direktīvas 79/409/EEK 4. panta 2. punktā vai uzskaitītas I pielikumā vai arī uzskaitītas Direktīvas 92/43/EEK II pielikumā, un dabiskie biotopi, kas uzskaitīti Direktīvas 92/43/EEK I pielikumā, un Direktīvas 92/43/EEK IV pielikumā uzskaitīto sugu vairošanās vai atpūtas vietas; un

- c) ja dalībvalsts tā nosaka, – biotopi vai sugas, kas nav uzskaitītas šajos pielikumos un ko dalībvalsts izraugās mērķiem, kuri līdzvērtīgi abās minētajās direktīvās noteiktajiem.

4. “Aizsardzības statuss” ir

- a) attiecībā uz dabisko biotopu – uz dabisko biotopu un tam raksturīgajām sugām iedarbojošos faktoru summa, kas var ietekmēt to ilgtermiņa dabisko izplatību, struktūru un funkcijas, kā arī biotopam raksturīgo sugu ilgtermiņa izdzīvošanu attiecīgi dalībvalstu Eiropas teritorijā, uz kuru attiecas Līgums, vai dalībvalsts teritorijā, vai arī minētā biotopa dabiskās izplatības areālu.

Dabiskā biotopa aizsardzības statusu uzskata par labvēlīgu, ja:

— tā dabiskās izplatības areāls un teritorijas, ko tas aizņem šajā areālā, ir stabili vai paplašinās un

— pastāv un, iespējams, ka arī tuvākajā laikā pastāvēs biotopam raksturīgā struktūra un funkcijas, kas vajadzīgas tā ilglaicīgai uzturēšanai,

— tam raksturīgo sugu aizsardzības statuss ir labvēlīgs, kā definēts b) punktā;

- b) attiecībā uz sugām – uz attiecīgajām sugām iedarbojošos faktoru summa, kas var ietekmēt to populāciju ilgtermiņa izplatību un bagātību attiecīgi dalībvalstu Eiropas teritorijā, uz kuru attiecas Līgums, vai dalībvalsts teritorijā, vai arī minēto sugu dabiskās izplatības areālu.

- Sugu aizsardzības statusu uzskata par labvēlīgu, ja:
- attiecīgo sugu populācijas dinamikas dati liecina, ka ilgtermiņā suga sevi atražo un ir dzīvotspējīga savu dabisko biotopu daļā,
 - sugas dabiskās izplatības areāls nav samazinājies un, šķiet, ka tas nemazināsies arī tuvākajā laikā,
 - biotops ir un, šķiet, ka arī turpmāk būs pietiekami plašs tās populāciju ilglaicīgai uzturēšanai.
5. "Ūdeņi": ir visi ūdens objekti, uz kuriem attiecas Direktīva 2000/60/EK.
6. "Uzņēmējs": ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ir iesaistīta profesionālā darbībā vai vada to, vai arī – ja tas ir paredzēts valsts tiesību aktos – kurai deleģēta noteicošā ekonomiskā ietekme pār šādas darbības tehnisko izpildi, ietverot personu, kas ir šādas darbības atļaujas turētājs, vai personu, kas ir reģistrējusi šādu darbību vai pieteikusi to.
7. "Profesionālā darbība": ir darbība, ko uzņēmums veic saimnieciskās darbības gaitā, neatkarīgi no tās privātā vai sabiedriskā, peļņu nesošā vai bezpeļņas rakstura.
8. "Emisija": ir cilvēku darbību rezultātā notiekoša vielu, preparātu, organismu vai mikroorganismu izplūde vidē.
9. "Tieši kaitējuma draudi": ir pietiekama varbūtība tam, ka tuvākajā nākotnē notiks kaitējums videi.
10. "Aizsargpasākumi": ir visi pasākumi, kuri veikti, reaģējot uz notikumu, rīcību vai nolaidību, kas rada tiešus kaitējuma draudus videi, lai novērstu vai samazinātu tādu kaitējumu.
11. "Pasākumi stāvokļa izlabošanai": ir jebkāda rīcība vai rīcību kombinācija, ietverot mīkstinošus vai pagaidu pasākumus, lai atjaunotu, atveseļotu vai aizstātu izpostītos dabas resursus un/vai ar tiem saistītos, pasliktinājušos pakalpojumus vai lai piedāvātu līdzvērtīgu alternatīvu šiem resursiem vai pakalpojumiem, kā paredzēts II pielikumā.
12. "Dabas resursi": ir aizsargājamās sugas un dabiskie biotopi, ūdens un zeme.
13. "Pakalpojumi": un "ar dabas resursiem saistītie pakalpojumi" ir dabas resursa funkcijas cita dabas resursa vai sabiedrības labā.
14. "Pamatstāvoklis": ir stāvoklis laikā, kad dabas resursiem un pakalpojumiem tika nodarīts kaitējums, kāds tas būtu bijis, ja kaitējums videi nebūtu noticis, aprēķināts, pamatojoties uz vislabāko pieejamo informāciju.
15. "Atjaunošana", ietverot "dabisko atjaunošanos": attiecībā uz ūdeni, aizsargājamajām sugām un dabiskajiem biotopiem nozīmē izpostīto dabas resursu un/vai pasliktinājušos pakalpojumu atjaunošana līdz pamatstāvoklim, bet attiecībā uz kaitējumu zemei – jebkāda cilvēku veselībai nelabvēlīgas ietekmes nopietna riska novēršana.
16. "Izmaksas": ir izmaksas, ko pamato vajadzība nodrošināt pareizu un efektīvu šīs direktīvas īstenošanu, ietverot izmaksas par kaitējuma videi, šāda kaitējuma tiešu draudu un rīcības alternatīvu novērtēšanu, kā arī administratīvās izmaksas, tiesu izdevumus un izpildes izmaksas, datu vākšanas izmaksas un citas vispārējās izmaksas, monitoringa un pārraudzības izmaksas.

3. pants

Darbības joma

1. Šī direktīva attiecas uz:
- a) kaitējumu videi, ko izraisījusi kāda no III pielikumā uzskaitītajām profesionālajām darbībām, kā arī uz jebkādiem tiešiem tāda kaitējuma draudiem, kas radušies šo darbību dēļ;
 - b) kaitējumu aizsargājamajām sugām un dabiskajiem biotopiem, ko izraisījušas citas profesionālās darbības, kas nav uzskaitītas III pielikumā, kā arī uz jebkādiem tiešiem šā kaitējuma draudiem, kas radušies saistībā ar kādu no šīm darbībām, vienalga, vai uzņēmējs ir pieļāvis kļūdu vai bijis nolaidīgs.
2. Šo direktīvu piemēro, neskarot daudz stingrākus Kopienas tiesību aktus, kas reglamentē tādu darbību veikšanu, uz ko attiecas šīs direktīvas darbības joma, un neskarot Kopienas tiesību aktus, kas ietver noteikumus par jurisdikcijas konfliktiem.

3. Neskarot attiecīgos valstu tiesību aktus, šī direktīva nepiešķir tiesības uz kompensāciju privātpersonām kaitējuma videi vai tiešu šāda kaitējuma draudu gadījumā.

4. pants

Izņēmumi

1. Šī direktīva neietver kaitējumu videi vai tiešus tāda kaitējuma draudus, ko radījis:

- a) bruņota konflikta akts, karadarbības, pilsoņu karš vai sacelšanās;
- b) ārkārtēja, neizbēgama un neatvairāma dabas parādība.

2. Šī direktīva neattiecas uz kaitējumu videi vai uz kādiem tiešiem tāda kaitējuma draudiem, kas radušies tādas avārijas rezultātā, ja atbildība vai kompensācija ietilpst kādas IV pielikumā minētas starptautiskās konvencijas darbības jomā (ietverot jebkādas turpmākus tās grozījumus), kura ir spēkā attiecīgajā dalībvalstī.

3. Šī direktīva neskar uzņēmēja tiesības ierobežot savu atbildību saskaņā ar savas valsts tiesību aktiem, ar ko īsteno 1976. gada Konvenciju par atbildības ierobežošanu attiecībā uz jūras prasībām (LLMC) (ietverot jebkādas turpmākus šīs konvencijas grozījumus) vai 1988. gada Strasbūras Konvenciju par atbildības ierobežošanu iekšzemes navigācijā (CLNI) (ietverot jebkādas turpmākus šīs konvencijas grozījumus).

4. Šī direktīva neattiecas uz tādiem kodolenerģijas radītiem draudiem vai kaitējumu videi un tiešiem tāda kaitējuma draudiem, ko var izraisīt darbības, uz kurām attiecas Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums, vai ko izraisījuši avārija vai darbības, ja atbildība vai kompensācija ietilpst V pielikumā uzskaitīto starptautisko instrumentu darbības jomā, ietverot jebkādas turpmākus to grozījumus.

5. Šī direktīva attiecas tikai uz tādu kaitējumu videi vai tiešiem tāda kaitējuma draudiem, ko izraisījis izklidēta rakstura piesārņojums, ja ir iespējams noteikt cēloņsakarību starp kaitējumu un atsevišķu uzņēmēju darbībām.

6. Šī direktīva neattiecas uz darbībām, kuru galvenais mērķis ir kalpot valsts aizsardzībai vai starptautiskajai drošībai, ne arī uz darbībām, kuru vienīgais mērķis ir aizsardzība no dabas katastrofām.

5. pants

Profilaktiska darbība

1. Ja kaitējums videi vēl nav noticis, bet pastāv tieši draudi tam, ka tāds kaitējums notiks, uzņēmējam nekavējoties jāveic vajadzīgie aizsargpasākumi.

2. Dalībvalstis nosaka, ka vajadzības gadījumā un vienmēr, kad tieši vides kaitējuma draudi nav likvidēti, kaut gan uzņēmējs ir veicis aizsargpasākumus, uzņēmējs iespējami īsā laikā informē kompetento iestādi par visiem būtiskajiem situācijas aspektiem.

3. Jebkurā laikā kompetentā iestāde drīkst:

- a) prasīt, lai uzņēmējs sniegtu informāciju par jebkādiem tiešiem vides kaitējuma draudiem vai gadījumos, ja ir aizdomas par tiešu draudu pastāvēšanu;
- b) prasīt, lai uzņēmējs veic vajadzīgos aizsargpasākumus;
- c) sniegt uzņēmējam norādījumus, kuri tam jāievēro attiecībā uz veicamajiem aizsargpasākumiem; vai

d) pati veikt vajadzīgos aizsargpasākumus.

4. Kompetentā iestāde prasa, lai aizsargpasākumus veiktu uzņēmējs. Ja uzņēmējs nepilda 1. punktā vai 3. punkta b) vai c) apakšpunktā noteiktos pienākumus, ja uzņēmējs nav identificējams vai ja viņam nav jāsedz izdevumi saskaņā ar šo direktīvu, kompetentā iestāde šos pasākumus var veikt pati.

6. pants

Koriģējoša darbība

1. Ja noticis kaitējums videi, uzņēmējs nekavējoties informē kompetento iestādi par visiem būtiskajiem situācijas aspektiem un veic:

- a) visus praktiski iespējamus pasākumus, lai nekavējoties kontrolētu, norobežotu, savāktu vai citādi tiktu galā ar attiecīgajiem piesārņotājiem un/vai jebkādiem citiem kaitējumu radošiem faktoriem, lai ierobežotu vai novērstu turpmāku kaitējumu videi un nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēku veselību vai pakalpojumu turpmāku pasliktināšanos;
- b) saskaņā ar 7. pantu – vajadzīgos pasākumus stāvokļa izlabošanai.

2. Jebkurā laikā kompetentā iestāde drīkst:

- a) prasīt, lai uzņēmējs sniedz papildu informāciju par jebkādu notikušu kaitējumu;
- b) darīt visu praktiski iespējamo, prasīt no uzņēmēja, lai tas darītu, vai sniegt norādījumus attiecīgajam uzņēmējam, lai nekavējoties kontrolētu, norobežotu, savāktu vai citādi tiktu galā ar attiecīgajiem piesārņotājiem un/vai jebkādiem citiem kaitējumu radošiem faktoriem, lai ierobežotu vai novērstu turpmāku kaitējumu videi un nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēku veselību vai pakalpojumu turpmāku pasliktināšanos;
- c) prasīt, lai uzņēmējs veic vajadzīgos pasākumus stāvokļa izlabošanai;
- d) sniegt uzņēmējam norādījumus, kuri tam jāievēro attiecībā uz stāvokļa izlabošanai veicamajiem pasākumiem; vai
- e) pati veikt stāvokļa izlabošanai vajadzīgos pasākumus.

3. Kompetentā iestāde prasa, lai pasākumus stāvokļa izlabošanai veiktu uzņēmējs. Ja uzņēmējs nepilda 1. punktā vai 2. punkta b), c) vai d) apakšpunktā noteiktos pienākumus, ja uzņēmējs nav identificējams vai ja viņam nav jāsedz izdevumi saskaņā ar šo direktīvu, kompetentā iestāde kā pēdējā instance šos pasākumus var veikt pati.

7. pants

Stāvokļa izlabošanas pasākumu noteikšana

1. Saskaņā ar II pielikumu uzņēmēji nosaka potenciālos stāvokļa izlabošanas pasākumus un iesniedz tos kompetentajai iestādei apstiprināšanai, ja vien kompetentā iestāde nav rīkojusies saskaņā ar 6. panta 2. punkta e) apakšpunktu un 3. punktu.

2. Kompetentā iestāde lemj par to, kādus stāvokļa izlabošanas pasākumus īstenot saskaņā ar II pielikumu, un – pēc vajadzības – par sadarbību ar attiecīgo uzņēmēju.

3. Ja vienlaicīgi notikuši vairāki kaitējumi videi tādā veidā, ka kompetentā iestāde nevar nodrošināt stāvokļa izlabošanai vajadzīgo pasākumu veikšanu, kompetentajai iestādei ir tiesības izlemt, kurš kaitējums videi ir labojams vispirms.

Pieņemot šādu lēmumu, kompetentā iestāde, cita starpā, ņem vērā dažādo gadījumu, kad videi nodarīts kaitējums, būtību, apmēru un smagumu, kā arī dabiskās atjaunošanās iespējamību. Ņem vērā arī draudus cilvēku veselībai.

4. Kompetentā iestāde aicina personas, kas minētas 12. panta 1. punktā, un katrā gadījumā personas, uz kuru zemes stāvokļa izlabošanas pasākumi būtu jāveic, iesniegt savus apsvērumus un ņemt tos vērā.

8. pants

Aizsardzības un atlīdzināšanas izmaksas

1. Uzņēmējs sedz izmaksas par tām profilaktiskajām un koriģējošajām darbībām, kas veiktas saskaņā ar šo direktīvu.

2. Ievērojot 3. un 4. punktu, no uzņēmēja, kas izraisījis kaitējumu vai tiešus kaitējuma draudus, kompetentā iestāde piedzen izmaksas, ko tas radījis saistībā ar profilaktiskajām vai koriģējošajām darbībām, kas veiktas saskaņā ar šo direktīvu, cita starpā, ar nodrošinājuma vai citu piemērotu garantiju palīdzību.

Tomēr kompetentā iestāde var nolemt nepiedzīt pilnas izmaksas, ja izdevumi, kas vajadzīgi, lai to panāktu, būtu lielāki nekā atgūstamā summa, vai gadījumā, ja uzņēmēju nevar identificēt.

3. Uzņēmējam nav jāsedz izmaksas par profilaktiskajām vai koriģējošajām darbībām, kas veiktas saskaņā ar šo direktīvu, ja viņš var pierādīt, ka kaitējumu videi vai tiešus tāda kaitējuma draudus:

a) izraisījusi trešā persona, un tas noticis neatkarīgi no tā, ka veikti piemēroti drošības pasākumi; vai

b) radījusi valsts iestādes izdotas tāda obligāta rīkojuma vai instrukcijas ievērošana, kas nav rīkojums vai instrukcija sakarā ar emisiju vai uzņēmēja paša darbības izraisītu starpgadījumu.

Šādos gadījumos dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai ļautu uzņēmējam atgūt radušās izmaksas.

4. Dalībvalstis var atļaut uzņēmējam nesegt izmaksas par koriģējošajām darbībām, kas veiktas saskaņā ar šo direktīvu, ja viņš pierāda, ka nav kļūdinājis vai bijis nolaidīgs un ka kaitējumu videi izraisījusi:

a) emisija vai gadījums, kas ir nepārprotami atļauts atļaujā (un ir pilnīgā saskaņā ar tās nosacījumiem), ko piešķir piemērojami valsts normatīvie akti (vai kas izsniegta saskaņā ar tiem), kuri īsteno tos Kopienas pieņemtos tiesību aktus, kas precizēti III pielikumā un kas piemērojami emisijas vai gadījuma dienā;

b) emisija vai darbība vai kāds produkta lietošanas veids tādas darbības gaitā, attiecībā uz kuru uzņēmējs pierāda, ka netika uzskatīts, ka varētu rasties kaitējums videi, saskaņā ar zinātnes un tehnikas atziņām laikā, kad notika emisija vai konkrētā darbība.

5. Pasākumi, ko kompetentā iestāde veic saskaņā ar 5. panta 3. un 4. punktu un 6. panta 2. un 3. punktu, neskar attiecīgā uzņēmēja atbildību saskaņā ar šo direktīvu un neskar Līguma 87. un 88. pantu.

9. pants

Izmaksu sadalījums vairāku ceļoņu gadījumā

Šī direktīva neierobežo nekādus valsts normatīvo aktu noteikumus par izmaksu sadalījumu vairāku ceļoņu gadījumā, jo īpaši par atbildības sadalījumu starp ražotāju un produkta lietotāju.

10. pants

Noilgums izmaksu atgūšanai

Kompetentajai iestādei ir tiesības uzsākt izmaksu piedzīšanas procedūru pret uzņēmēju vai vajadzības gadījumā pret trešo personu, kas ir izraisījusi kaitējumu vai tiešus kaitējuma draudus saistībā ar visiem pasākumiem, kuri veikti saskaņā ar šo direktīvu, piecu gadu laikā no dienas, kad šie pasākumi pabeigti, vai no dienas, kad atbildīgais uzņēmējs vai trešā persona ir noteikta, atkarībā no tā, kurš notikums ir vēlāk.

11. pants

Kompetentā iestāde

1. Dalībvalstis norīko kompetento iestādi vai kompetentās iestādes, kurām jāveic uzdevumi, kas paredzēti šajā direktīvā.

2. Kompetentās iestādes ziņā ir uzdevums noteikt, kurš uzņēmējs izraisījis kaitējumu vai tiešus kaitējuma draudus, novērtēt kaitējuma nozīmi un noteikt, kādi korigējoši pasākumi jāveic, atsaucoties uz II pielikumu. Šajā nolūkā kompetentajai iestādei ir tiesības prasīt, lai attiecīgais uzņēmējs veiktu pats savu novērtējumu un sniegtu jebkādu vajadzīgo informāciju un nepieciešamos datus.

3. Dalībvalstis nodrošina, lai kompetentā iestāde drīkstētu atļaut vai prasīt, lai trešās personas veic vajadzīgos aizsardzības vai stāvokļa izlabošanas pasākumus.

4. Jebkurā lēmumā, kas pieņemts saskaņā ar šo direktīvu un kas prasa veikt aizsardzības vai stāvokļa izlabošanas pasākumus, nosaka precīzu pamatojumu, uz kuru tas balstās. Šādu lēmumu tūlīt paziņo attiecīgā uzņēmējam, vienlaicīgi informējot par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, kas tam ir pieejami saskaņā ar tiesību aktiem, kuri ir spēkā attiecīgajā dalībvalstī, un par termiņu, kādā minētos aizsardzības līdzekļus var izmantot.

12. pants

Prasība rīkoties

1. Fiziskām vai juridiskām personām:

a) kuras ietekmējis vai varētu ietekmēt kaitējums videi vai

b) kurām ir pamatota interese par lēmumu attiecībā uz vidi, ko pieņem saistībā ar kaitējumu, vai arī tad,

b) ja dalībvalsts administratīvi procesuālajās tiesībās tas paredzēts kā priekšnoteikums – kuru tiesības ir aizskartas,

ir tiesības iesniegt kompetentajai iestādei jebkādas apsvērumus saistībā ar gadījumiem, kad videi nodarīts kaitējums vai radušies tieši tāda kaitējuma draudi, par kuriem tām ir zināms, un tām ir tiesības prasīt, lai kompetentā iestāde rīkotos saskaņā ar šo direktīvu.

Dalībvalstis nosaka saturu, ko ietver "pamatota interese" un "tiesību aizskārums".

Šajā nolūkā b) apakšpunkta mērķim par pietiekamu uzskata tādas nevalstiskas organizācijas interesi, kura atbalsta vides aizsardzību un ievēro visas prasības saskaņā ar savas valsts tiesību aktiem. Tā c) apakšpunkta mērķim uzskata arī, ka šādām organizācijām ir tiesības, kuras var tikt aizskartas.

2. Prasībai rīkoties jāpievieno attiecīga informācija un dati, kas apliecina saistībā ar konkrēto kaitējumu videi iesniegtos apsvērumus.

3. Ja prasība rīkoties un pievienotie apsvērumi ticamā veidā liecina, ka pastāv kaitējums videi, kompetentā iestāde izskata visus šādus apsvērumus un prasības rīkoties. Šādos apstākļos kompetentā iestāde dod iespēju attiecīgajam uzņēmējam paust savu nostāju attiecībā uz prasību rīkoties un pievienotajiem apsvērumiem.

4. Iespējami īsā laikā un saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktu noteikumiem kompetentā iestāde informē 1. punktā minētās personas, kas šai iestādei iesniegušas apsvērumus, par savu

lēmumu pievienoties prasībai vai noraidīt to, un sniedz sava lēmuma pamatojumu.

5. Tiešu kaitējuma draudu gadījumos dalībvalstis var nolemt nepiemērot 1. un 4. punktu.

13. pants

Pārskatīšanas kārtība

1. Personām, kas minētas 12. panta 1. punktā, ir pieejama tiesa vai cita neatkarīga un neitrāla valsts iestāde, kura ir tiesīga pārskatīt kompetentās iestādes lēmumu, darbības vai bezdarbības procesuālo un materiālo likumību saskaņā ar šo direktīvu.

2. Šī direktīva neskar valsts tiesību aktu noteikumus, kas reglamentē tiesas pieejamību, un noteikumus, kas prasa, lai pirms prasības iesniegšanas tiesā lietu izskatītu administratīvā procesā.

14. pants

Finansiālais nodrošinājums

1. Dalībvalstis veic pasākumus, lai atbalstītu to, ka attiecīgie ekonomikas un finanšu tirgus dalībnieki pilnveido finansiālā nodrošinājuma instrumentus un tirgus, ietverot finanšu mehānismus maksātspējas gadījumā, nolūkā ļaut uzņēmējiem izmantot finanšu garantijas, lai segtu viņu saistības saskaņā ar šo direktīvu.

2. Līdz 2010. gada 30. aprīlim Komisija sagatavo ziņojumu par šīs direktīvas efektivitāti tādos aspektos kā videi nodarīto kaitējumu faktiskā atļūdzināšana, par apdrošināšanas un citu veidu finansiālā nodrošinājuma nosacījumiem un pieejamību par saprātīgām izmaksām III pielikumā ietvertajiem pasākumiem. Šo ziņojumu izskata arī saistībā ar finansiālo nodrošinājumu šādos aspektos: pakāpeniskuma princips, finansiālo garantiju augšējā robeža un mazrezultatīvu pasākumu izslēgšana. Ņemot vērā minēto ziņojumu un paplašināto ietekmes novērtējumu, ietverot izmaksu un guvumu analīzi, Komisija vajadzības gadījumā iesniedz saskaņotas, obligātas finansiālā nodrošinājuma sistēmas priekšlikumus.

15. pants

Dalībvalstu sadarbība

1. Ja kaitējums videi ietekmē vai var ietekmēt vairākas dalībvalstis, šīs dalībvalstis sadarbojas, ietverot attiecīgu informācijas apmaiņu, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz jebkādu tādu kaitējumu videi tiktu veikta profilaktiska darbība vai, ja vajadzīgs, koriģējoša darbība.

2. Ja noticis kaitējums videi, dalībvalsts, kuras teritorijā ir kaitējuma izcelsme, sniedz potenciāli apdraudētajām dalībvalstīm pieejamu informāciju.

3. Ja dalībvalsts konstatē kaitējumu savā teritorijā, bet šā kaitējuma izcelsme nav tajā, tā var ziņot par šo jautājumu Komisijai un citai attiecīgajai dalībvalstij; tā var sniegt ieteikumus par aizsargpasākumu vai stāvokļa izlabošanas pasākumu pieņemšanu un tā var prasīt, lai saskaņā ar šo direktīvu tai atļūdzinātu izdevumus, kas radušies saistībā ar aizsargpasākumiem vai pasākumiem stāvokļa izlabošanai.

16. pants

Saistība ar valsts tiesību aktiem

1. Šī direktīva neliedz dalībvalstīm paturēt spēkā vai pieņemt daudz stingrākus noteikumus attiecībā uz kaitējuma videi novēršanu un atļūdzināšanu, ietverot tādu papildu pasākumu noteikšanu, uz kuriem attiecas šīs direktīvas prasības saistībā ar aizsardzību un atļūdzināšanu, kā arī papildu atbildīgo personu noteikšanu.

2. Šī direktīva neliedz dalībvalstīm pieņemt vajadzīgos pasākumus, piemēram, aizliegumu divkārt piedzīt izmaksas tādos gadījumos, kad divkārtā piedzīšana var notikt tādēļ, ka kompetentā iestāde saskaņā ar šo direktīvu rīkojas vienlaicīgi ar personu, kuras īpašumu kaitējums videi ir skāris.

17. pants

Piemērošana laikā

Šī direktīva neattiecas uz:

- kaitējumu, ko izraisa emisija, starpgadījums vai avārija, kas notikusi pirms 19. panta 1. punktā minētās dienas,
- kaitējumu, ko izraisa emisija, starpgadījums vai avārija, kas notiek pēc 19. panta 1. punktā minētās dienas, ja tas radies konkrētas darbības dēļ, kura notikusi un pabeigta pirms minētās dienas,
- kaitējumu, ja pagājuši vairāk nekā 30 gadi kopš emisijas, starpgadījuma vai avārijas, kas izraisījusi kaitējumu.

18. pants

Ziņošana un pārskatīšana

1. Vēlākais līdz 2013. gada 30. aprīlim dalībvalstis paziņo Komisijai par pieredzi, kas gūta, piemērojot šo direktīvu. Ziņojumos ietver informāciju un datus, kas noteikti VI pielikumā.

2. Uz šāda pamata līdz 2014. gada 30. aprīlim Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, šajā ziņojumā ietverot jebkādas priekšlikumus par attiecīgiem grozījumiem.

3. Ziņojumā, kas minēts 2. punktā, ietver pārskatu par:

a) to, kā tiek piemēroti:

- 4. panta 2. un 4. punkts attiecībā uz tāda piesārņojuma izslēgšanu no šīs direktīvas darbības jomas, uz ko attiecas starptautiskie instrumenti, kas uzskaitīti IV un V pielikumā,
- 4. panta 3. punkts attiecībā uz uzņēmēja tiesībām ierobežot savu atbildību saskaņā ar starptautiskajām konvencijām, kas minētas 4. panta 3. punktā.

Komisija ņem vērā pieredzi, kas gūta attiecīgos starptautiskajos forumos, piemēram, *IMO* un *Euratom* un attiecīgos starptautiskos nolīgumos, kā arī apmēru, kādā šie instrumenti ir stājušies spēkā dalībvalstīs un/vai kādā dalībvalstīs tos ir īstenojušas un/vai pārveidojušas, ņemot vērā visus attiecīgos gadījumus, kad šādu darbību rezultātā radies kaitējums videi, un veikto koriģējošo darbību, kā arī atšķirības starp atbildības līmeņiem dalībvalstīs, un izvērtē saistību starp kuģu īpašnieku atbildību un naftas savācēju devumu, pienācīgu uzmanību veltot jebkādiem attiecīgiem pētījumiem, ko veic Starptautiskais naftas piesārņojuma kompensācijas fonds;

b) šīs direktīvas piemērošanu kaitējumam videi, ko izraisījuši ģenētiski modificēti organismi (ĢMO), jo īpaši, ņemot vērā pieredzi, kas gūta attiecīgos starptautiskos forumos un konvencijās, piemēram, ar Konvenciju par bioloģisko daudzveidību un Kartahenas Protokolu par bioloģisko drošību, kā arī rezultātus visos gadījumos, kad kaitējumu videi radījuši ĢMO;

c) šīs direktīvas piemērošanu saistībā ar aizsargājamajām sugām un dabiskajiem biotopiem;

d) instrumentiem, kuri būtu piemēroti iestrādāšanai III, IV un V pielikumā.

19. pants

Īstenošana

1. Līdz 2007. gada 30. aprīlim dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Kad dalībvalstis nosaka šos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāmas šādas atsauces.

2. Dalībvalstis Komisijai dara zināmus galveno noteikumu tekstus, kas iekļauti tiesību aktos, ko tās pieņēmušas jomā, uz ko attiecas šī direktīva, kopā ar tabulu, kas norāda to, kā šīs direktīvas noteikumi atbilst valstu pieņemtajiem noteikumiem.

20. pants

Stāšanās spēkā dienā

Šī direktīva stājas spēkā tās publicēšanas dienā *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

21. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Strasbūrā, 2004. gada 21. aprīlī

Eiropas Parlamenta vārdā —

priekšsēdētājs

P. COX

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

D. ROCHE

I PIELIKUMS

KRITĒRIJI, KAS MINĒTI 2. PANTA 1. PUNKTA A) APAKŠPUNKTĀ

Katra tāda kaitējuma nozīmi, kuram ir bijusi nelabvēlīga ietekme uz biotopu vai sugu labvēlīga aizsardzības statusa sasniegšanu vai uzturēšanu, ir jānovērtē, atsaucoties uz aizsardzības statusu kaitējuma brīdī, pakalpojumiem, ko nodrošina to dotais labums, un to dabiskās atjaunošanās kapacitāti. Nozīmīgas nelabvēlīgas izmaiņas attiecībā pret pamatstāvokli jānosaka, izmantojot izmērāmus datus, piemēram:

- indivīdu skaits, to blīvums un apdzīvotā teritorija,
- atsevišķu indivīdu vai postījumu skartās platības loma saistībā sugu vai biotopu saglabāšanu, sugu vai biotopa sastopamības biežums (ko novērtē lokālā, reģionālā un augstākā līmenī, ietverot Kopienas līmeni),
- sugu vairošanās kapacitāte (saskaņā ar minētajām sugām vai minētajai populācijai piemītošo dinamismu), to dzīvotspēja vai biotopa dabiskās reģenerācijas kapacitāte (saskaņā ar dinamismu, kas piemīt tā raksturīgajām sugām vai to populācijām),
- sugu vai biotopa kapacitāte pēc tam, kad kaitējums noticis, neilgā laikā atjaunoties bez jebkādas citas iejaukšanās, kā vien pastiprinot aizsardzības pasākumus, līdz stāvoklim, kas, pateicoties tikai sugu vai biotopa dinamismam, sasniedz tādu līmeni, ko uzskata par līdzvērtīgu vai labāku par pamatstāvokli.

Kaitējums ar pierādītu nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēku veselību klasificējams kā būtisks kaitējums.

Kā būtisks kaitējums nav klasificējams turpmāk minētais:

- negatīvas variācijas, kas ir mazākas nekā dabiskās svārstības, ko uzskata par normālām konkrētajām sugām vai biotopam,
- negatīvas variācijas dabisku iemeslu dēļ vai tādas, kas izriet no iejaukšanās dabiskā teritoriju apsaimniekošanā, kā definēts biotopu uzskaitē vai mērķa dokumentos vai kā to iepriekš veikuši īpašnieki vai uzņēmēji,
- kaitējums sugām vai biotopiem, attiecībā uz kuriem noteikts, ka tie atjaunosies (īsā laikā un bez iejaukšanās) vai nu līdz pamatstāvoklim, vai līdz stāvoklim, kādu – tikai, pateicoties sugu vai biotopa dinamikai – uzskata par līdzvērtīgu vai labāku par pamatstāvokli.

II PIELIKUMS

VIDEI NODARĪTĀ KAITĒJUMA ATLĪDZINĀŠANA

Šajā pielikumā noteikta kopējā sistēma, kas jāievēro, lai izvēlētos vispiemērotākos pasākumus videi nodarītā kaitējuma atlīdzināšanai.

1. Kaitējuma atlīdzināšana ūdenim vai aizsargājamajām sugām, vai dabiskajiem biotopiem

Kaitējuma videi atlīdzināšana attiecībā uz ūdeni vai aizsargājamajām sugām, vai dabiskajiem biotopiem tiek panākta, atjaunojot vidi līdz tās pamatstāvoklim primāras, papildu un kompensējošas atlīdzināšanas ceļā, kur:

- a) "primārā" atlīdzināšana ir jebkāds pasākums stāvokļa izlabošanai, kas atjauno izpostītos dabas resursus un/vai pasliktinājušos pakalpojumus līdz pamatstāvoklim vai tuvojoties tam;
- b) "papildu" atlīdzināšana ir jebkāds pasākums stāvokļa izlīdzināšanai, kas veikts attiecībā uz dabas resursiem un/vai pakalpojumiem, lai kompensētu to, ka ar primāro atlīdzināšanu nav panākta pilnīga izpostīto dabas resursu un/vai pakalpojumu atjaunošana;
- c) "kompensējošā" atlīdzināšana ir jebkāda rīcība, kas veikta, lai kompensētu dabas resursu un/vai pakalpojumu iekšējos zudumus, kas notikuši kopš kaitējuma brīža, līdz primārā atlīdzināšana ir pilnībā iedarbojusies;
- d) "iekšējie zudumi" ir zudumi, kas rodas tādēļ, ka izpostītie dabas resursi un/vai pakalpojumi nespēj pildīt savas ekoloģiskās funkcijas vai nodrošināt pakalpojumus citiem dabas resursiem vai sabiedrībai, kamēr primārie vai kompensējošie pasākumi nav iedarbojušies. Tā nav finansiāla kompensācija sabiedrības locekļiem.

Ja primārā atlīdzināšana nedod rezultātu vides atveseļošanā līdz pamatstāvoklim, tad jāveic papildu atlīdzināšana. Turklāt papildu atlīdzināšana jāveic, lai kompensētu iekšējos zudumus.

Videi nodarītā kaitējuma atlīdzināšana attiecībā uz kaitējumu ūdenim vai aizsargājamajām sugām vai dabiskajiem biotopiem paredz to, ka jebkādi nozīmīgi draudi nelabvēlīgai ietekmei uz cilvēku veselību ir novērsti.

1.1. Atlīdzināšanas mērķi

Primārās atlīdzināšanas mērķis

- 1.1.1. Primārās atlīdzināšanas mērķis ir atjaunot izpostītos dabas resursus un/vai pakalpojumus līdz pamatstāvoklim vai tuvojoties tam.

Papildu atlīdzināšanas mērķis

- 1.1.2. Ja izpostītie dabas resursi un/vai pakalpojumi nav atjaunoti līdz pamatstāvoklim, jāveic papildu atlīdzināšanas pasākumi. Papildu atlīdzināšanas mērķis ir sasniegt līmeni, kas līdzīgs dabas resursu un/vai pakalpojumu līmenim, pēc vajadzības – alternatīvā teritorijā, kāds tas būtu, ja izpostītā teritorija būtu atjaunota līdz tās pamatstāvoklim. Ja tas ir iespējams un ir lietderīgi, alternatīvā teritorija ģeogrāfiski jāsaista ar izpostīto teritoriju, ņemot vērā skartās populācijas intereses.

Kompensējošās atlīdzināšanas mērķis

- 1.1.3. Kompensējošā atlīdzināšana jāveic, lai kompensētu dabas resursu un pakalpojumu iekšējos zudumus līdz tam, kamēr notiek atjaunošanās. Šo kompensāciju veido papildu uzlabojumi aizsargājamiem dabiskajiem biotopiem un sugām vai ūdenim vai nu izpostītajā teritorijā, vai alternatīvajā teritorijā. Tā nav finansiāla kompensācija sabiedrības locekļiem.

1.2. Stāvokļa izlabošanas pasākumu identifikācija

Primāro stāvokļa izlabošanas pasākumu identifikācija

1.2.1. Izskata pasākumos paredzētās iespējas, lai tieši atjaunotu dabas resursus un pakalpojumus līdz pamatstāvoklim paātrinātā tempā vai dabiskās atjaunošanās ceļā.

Papildu un kompensējošu stāvokļa izlabošanas pasākumu identifikācija

1.2.2. Nosakot papildu un kompensējošu izlīdzinošu pasākumu mērogu, vispirms izvērtē līdzvērtīgas pieejas katram atsevišķajam resursam vai pakalpojumam. Atbilstoši šīm pieejām vispirms izskata darbības, kas paredz tādu pašu dabas resursu un/vai pakalpojumu veidu, kvalitāti un kvantitāti. Ja tas nav iespējams, jānodrošina alternatīvi dabas resursi un/vai pakalpojumi. Piemēram, kvalitātes samazinājums jākompensē ar stāvokļa izlīdzināšanas pasākumu kvantitāti.

1.2.3. Ja nav iespējams izmantot pirmo izvēli – atsevišķu resursu vai pakalpojumu pieeju –, tad lieto alternatīvas novērtēšanas metodes Kompetentā iestāde var noteikt metodi, piemēram, novērtēšana naudā, lai noteiktu nepieciešamo papildu un kompensācijas izlīdzinošu pasākumu apjomu. Ja zudušo resursu un/vai pakalpojumu novērtēšana ir praktiski iespējama, bet dabas resursu un/vai pakalpojumu aizstāšanas vērtēšanu saprātīga termiņā vai par saprātīgām izmaksām nevar veikt, tad kompetentā iestāde var izvēlēties stāvokļa izlabošanas pasākumus, kuru izmaksas ir līdzvērtīgas zudušo dabas resursu un/vai pakalpojumu naudā aprēķinātajai vērtībai.

Papildu un kompensējošie pasākumi jāplāno tā, lai tie nodrošinātu papildu dabas resursus un/vai pakalpojumus, atspoguļojot stāvokļa izlabošanas pasākumu priekšrocības un raksturojumu laikā. Piemēram, ilgāko laikposmu, kamēr sasniedz pamatstāvokli, lielāko to kompensējošo stāvokļa izlabošanas pasākumu apmēru, kas tiks veikti (ar vienādiem pārējiem rādītājiem).

1.3. Koriģējošo iespēju izvēle

1.3.1. Saprātīgas koriģējošās iespējas jānovērtē, izmantojot vislabākās pieejamās metodes, pamatojoties uz šādiem kritērijiem:

- katras iespējas ietekme uz sabiedrības veselību un drošību,
- iespējas īstenošanas izmaksas,
- katras iespējas panākumu varbūtība,
- apmērs, līdz kādam katra iespēja novērsīs turpmāku kaitējumu, un izvairīšanās no papildu kaitējuma iespējas īstenošanas rezultātā,
- apmērs, līdz kādam katra iespēja dos labumu katram dabas resursa un/vai pakalpojuma komponentam,
- apmērs, līdz kādam katrā iespējā ņemti vērā sociālie, ekonomiskie un kultūras aspekti un citi būtiski faktori, kas raksturīgi apvidum,
- laika periods, kas vajadzīgs, lai videi nodarītā kaitējuma atlīdzināšana būtu efektīva,
- apmērs, līdz kādam ar katru iespēju tiks sasniegta teritorijas, kurā noticis kaitējums videi, atjaunošana,
- ģeogrāfiskās saiknes ar kaitējuma skarto teritoriju.

- 1.3.2. Veicot dažādu noteiktu koriģējošu darbību novērtēšanu, var izvēlēties primāros atļūdzināšanas pasākumus, ar kuriem pilnībā līdz pamatstāvoklim neatjaunos izpostītos ūdeņus vai aizsargājamās sugas vai dabiskos biotopus vai ar kuriem atjaunošana notiks daudz lēnāk. Tādu lēmumu var pieņemt tikai tad, ja dabas resursi un/vai pakalpojumi, kas iepriekš bija iespējami primārajā teritorijā, šā lēmuma rezultātā tiek kompensēti ar pastiprinātām papildu vai kompensējošām darbībām, lai nodrošinātu līdzīgu dabas resursu un/vai pakalpojumu līmeni, kāds bija iepriekš. Tas varētu būt gadījums, kad, piemēram, līdzvērtīgus dabas resursus un/vai pakalpojumus citur varētu nodrošināt par zemākām izmaksām. Šie papildu stāvokļa izlabošanas pasākumi jānosaka saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti 1.2.2. iedaļā.
- 1.3.3. Neskarot 1.3.2. iedaļā paredzētos noteikumus un saskaņā ar 7. panta 3. punktu, kompetentajām iestādēm ir tiesības nolemt, ka nav jāveic turpmāki stāvokļa izlabošanas pasākumi šādos gadījumos:
- a) jau veiktie stāvokļa izlūdzināšanas pasākumi nodrošina, ka vairs nepastāv nozīmīgi draudi nelabvēlīgai ietekmei uz cilvēku veselību, ūdeņiem vai aizsargājamajām sugām un dabiskajiem biotopiem;
 - b) veicamo stāvokļa izlabošanas pasākumu izmaksas, lai sasniegtu pamatstāvokli vai līdzīgu līmeni, būtu neproporcionālas panāktajiem ekoloģiskajiem ieguvumiem.

2. Zemei nodarītā kaitējuma atļūdzināšana

Jāveic vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu vismaz to, ka attiecīgie piesārņotāji tiek aizvākti, kontrolēti, ierobežoti vai samazināti tā, lai piesārņotā zeme, ņemot vērā tās aktuālo izmantojumu vai apstiprinātu nākotnes izmantojumu kaitējuma laikā, vairs neradītu būtisku draudus vai nelabvēlīgi neietekmētu cilvēku veselību. Šādu draudu klātbūtnē jānovērtē, izmantojot riska novērtēšanas procedūras, ņemot vērā augsnes raksturu un funkcijas, kaitīgo vielu, preparātu, organismu vai mikroorganismu tipu un koncentrāciju, to izkliedes draudus un varbūtību. Izmantojumu nosaka, pamatojoties uz zemes izmantojuma regulējumiem vai citiem attiecīgiem spēkā esošiem regulējumiem, ja tādi ir, laikā, kad noticis kaitējums.

Ja zemes izmantojums ir mainījies, jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai novērstu jebkādu kaitīgu ietekmi uz cilvēku veselību.

Ja zemes izmantojuma regulējumu vai citu attiecīgu regulējumu trūkst, attiecīgās, kaitējuma skartās teritorijas raksturu nosaka konkrētās teritorijas izmantojums, ņemot vērā tās paredzamo attīstību.

Jāizvērtē dabiskās atjaunošanās varbūtība, kas ir tāda iespēja, kurā nebūtu jāveic tieša cilvēku iejaukšanās.

III PIELIKUMS

DARBĪBAS, KAS MINĒTAS 3. PANTA 1. PUNKTĀ

1. Tādu iekārtu ekspluatācija, uz kurām attiecas atļauja saskaņā ar Padomes 1996. gada 24. decembra Direktīvu 96/61/EK par integrētu piesārņojuma novēršanu un kontroli ⁽¹⁾. Tas apzīmē visus darbības veidus, kas uzskaitīti Direktīvas 96/61/EK I pielikumā, izņemot iekārtas vai iekārtu daļas, ko izmanto jaunu produktu un procesu pētniecībā, izstrādē un pārbaudē.
2. Atkritumu un bīstamo atkritumu apsaimniekošanas darbības, ietverot savākšanu, transportu, pārstrādi un apglabāšanu, ietverot šādu darbību pārraudzību un apglabāšanas vietu aprūpi pēc slēgšanas, uz ko attiecas atļauja vai reģistrācija saskaņā ar Padomes 1975. gada 15. jūlija Direktīvu 75/442/EEK par atkritumiem ⁽²⁾ un Padomes 1991. gada 12. decembra Direktīvu 91/689/EEK par bīstamajiem atkritumiem ⁽³⁾.

Tādas darbības, cita starpā, ietver poligonu ekspluatāciju saskaņā ar Padomes 1999. gada 26. aprīļa Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem ⁽⁴⁾ un sadedzināšanas iekārtu ekspluatāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 4. decembra Direktīvu 2000/76/EK par atkritumu sadedzināšanu ⁽⁵⁾.

Šīs direktīvas mērķiem dalībvalstis var nolemt, ka minētās darbības neietver notekūdeņu dūņu izplatību no pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, kas lauksaimniecības vajadzībām ir tiek apstrādātas saskaņā ar apstiprinātiem standartiem.
3. Jebkāda novadišana iekšzemes virszemes ūdeņos, kam vajadzīga iepriekšēja atļauja saskaņā ar Padomes 1976. gada 4. maija Direktīvu 76/464/EEK par piesārņojumu, ko rada dažas bīstamas vielas, kuras novada Kopienas ūdens vidē ⁽⁶⁾.
4. Jebkāda vielu novadišana gruntsūdeņos, kam vajadzīga iepriekšēja atļauja saskaņā ar Padomes 1979. gada 17. decembra Direktīvu 80/68/EEK par gruntsūdeņu aizsardzību pret dažu bīstamu vielu radītu piesārņojumu ⁽⁷⁾.
5. Piesārņotāju novadišana vai iepludināšana virszemes ūdeņos vai gruntsūdeņos, kam vajadzīga atļauja vai reģistrācija saskaņā ar Direktīvu 2000/60/EK.
6. Ūdens norobežošana un ūdens uzkrāšana, uz ko attiecas iepriekšēja atļauja saskaņā ar Direktīvu 2000/60/EK.
7. Šādu vielu ražošana, lietošana, glabāšana, pārstrāde, uzpildīšana, izlaišana vidē un lokāla pārvadāšana:
 - a) bīstamās vielas, kas definētas 2. panta 2. punktā Padomes 1967. gada 27. jūnija Direktīvā 67/548/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz bīstamu vielu klasifikāciju, iepakojšanu un marķēšanu ⁽⁸⁾;
 - b) bīstamie preparāti, kas definēti 2. panta 2. punktā Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 31. maija Direktīvā 1999/45/EK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz bīstamu preparātu klasifikāciju, iepakojšanu un marķēšanu ⁽⁹⁾;
 - c) augu aizsardzības līdzekļi, kas definēti 2. panta 1. punktā Padomes 1991. gada 15. jūlija Direktīvā 91/414/EEK par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū ⁽¹⁰⁾;
 - d) biocīdie produkti, kas definēti 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 16. februāra Direktīvā 98/8/EK par biocīdo produktu laišanu tirgū ⁽¹¹⁾.

⁽¹⁾ OV L 257, 10.10.1996., 26. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1882/2003.

⁽²⁾ OV L 194, 25.7.1975., 39. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1882/2003.

⁽³⁾ OV L 377, 31.12.1991., 20. lpp. Direktīva grozīta ar Direktīvu 94/31/EK (OV L 168, 2.7.1994., 28. lpp.).

⁽⁴⁾ OV L 182, 16.7.1999., 1. lpp. Direktīva grozīta ar Regulu (EK) Nr. 1882/2003.

⁽⁵⁾ OV L 332, 28.12.2000., 91. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 129, 18.5.1976., 23. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2000/60/EK.

⁽⁷⁾ OV L 20, 26.1.1980., 43. lpp. Direktīva grozīta ar Direktīvu 91/692/EEK (OV L 377, 31.12.1991., 48. lpp.).

⁽⁸⁾ OV 196, 16.8.1967., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 807/2003.

⁽⁹⁾ OV L 200, 30.7.1999., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1882/2003.

⁽¹⁰⁾ OV L 230, 19.8.1991., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 806/2003 (OV L 122, 16.5.2003., 1. lpp.).

⁽¹¹⁾ OV L 123, 24.4.1998., 1. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1882/2003.

8. Bīstamu vai piesārņojošu preču pārvadāšana pa autoceļiem, dzelzceļu, iekšzemes ūdensceļiem, jūru vai gaisu, kā šīs preces definētas vai nu A pielikumā Padomes 1994. gada 21. novembra Direktīvā 94/55/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz bīstamu kravu pārvadāšanu pa autoceļiem ⁽¹⁾, vai pielikumā Padomes 1996. gada 23. jūlija Direktīvai 96/49/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz bīstamu kravu pārvadāšanu pa dzelzceļu ⁽²⁾, vai kā tās definētas Padomes 1993. gada 13. septembra Direktīvā 93/75/EEK par obligātajām prasībām, kas attiecas uz kuģiem, kuri ienāk Kopienas ostās vai atstāj tās, pārvadājot bīstamas vai piesārņojošas kravas ⁽³⁾.
9. Tādu iekārtu ekspluatācija, uz kurām attiecas Padomes 1984. gada 28. jūnija Direktīva 84/360/EEK par rūpniecības uzņēmumu radītā gaisa piesārņojuma apkarošanu ⁽⁴⁾ attiecībā uz jebkādu piesārņojošu vielu, uz kurām attiecas iepriekš minētā direktīva, izplūdēm gaisā.
10. Jebkāda ierobežota izmantošana, ietverot transportu, kurā iesaistīti ģenētiski modificēti mikroorganismi, kas definēti Padomes 1990. gada 23. aprīļa Direktīvā 90/219/EEK par ģenētiski modificētu mikroorganismu ierobežotu izmantošanu ⁽⁵⁾.
11. Jebkāda Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2001/18/EK ⁽⁶⁾ definēto ģenētiski modificēto mikroorganismu apzināta izlaišana vidē, transportēšana un laišana tirgū.
12. Atkritumu pārrobežu pārvadājumi Eiropas Savienības teritorijā, uz to vai no tās, kam vajadzīga atļauja vai kas aizliegti Padomes 1993. gada 1. februāra Regulas (EEK) Nr. 259/93 par uzraudzību un kontroli attiecībā uz atkritumu pārvadājumiem Eiropas Kopienā, ieviešanu tajā un izvešanu no tās ⁽⁷⁾ nozīmē.

⁽¹⁾ OV L 319, 12.12.1994., 7. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Direktīvu 2003/28/EK (OV L 90, 8.4.2003., 45. lpp.).

⁽²⁾ OV L 235, 17.9.1996., 25. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Direktīvu 2003/29/EK (OV L 90, 8.4.2003., 47. lpp.).

⁽³⁾ OV L 247, 5.10.1993., 19. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/84/EK (OV L 324, 29.11.2002., 53. lpp.).

⁽⁴⁾ OV L 188, 16.7.1984., 20. lpp. Direktīva grozīta ar Direktīvu 91/692/EEK (OV L 377, 31.12.1991., 48. lpp.).

⁽⁵⁾ OV L 117, 8.5.1990., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1882/2003.

⁽⁶⁾ OV L 106, 17.4.2001., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1830/2003 (OV L 268, 18.10.2003., 24. lpp.).

⁽⁷⁾ OV L 30, 6.2.1993., 1. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 2557/2001 (OV L 349, 31.12.2001., 1. lpp.).

IV PIELIKUMS

STARPTAUTISKĀS KONVENCIJAS, KAS MINĒTAS 4. PANTA 2. PUNKTĀ

- a) 1992. gada 27. novembra Starptautiskā konvencija par civiltiesisko atbildību attiecībā uz naftas piesārņojuma radīto kaitējumu;
 - b) 1992. gada 27. novembra Starptautiskā konvencija par starptautiskā fonda dibināšanu naftas piesārņojuma radītā kaitējuma kompensēšanai;
 - c) 2001. gada 23. marta Starptautiskā konvencija par civiltiesisko atbildību attiecībā uz bunkuru eļļas piesārņojuma radīto kaitējumu;
 - d) 1996. gada 3. maija Starptautiskā konvencija par atbildību un kaitējuma kompensēšanu saistībā ar bīstamu un kaitīgu vielu pārvadāšanu pa jūru;
 - e) 1989. gada 10. oktobra Konvencija par civiltiesisko atbildību saistībā ar kaitējumu, kas radies, pārvadājot bīstamas kravas pa autoceļiem, dzelzceļu un ar iekšzemes navigācijas kuģiem.
-

V PIELIKUMS

STARPTAUTISKIE INSTRUMENTI, KAS MINĒTI 4. PANTA 4. PUNKTĀ

- a) 1960. gada 29. jūlija Parīzes konvencija par trešo personu atbildību kodolenerģijas nozarē un 1963. gada 31. janvāra Briseles papildu konvencija;
 - b) 1963. gada 21. maija Vīnes konvencija par civiltiesisko atbildību kodolpostījumu gadījumā;
 - c) 1997. gada 12. septembra Konvencija par papildu kompensāciju kodolpostījumu gadījumā;
 - d) 1988. gada 21. septembra Apvienotais protokols saistībā ar Vīnes konvencijas un Parīzes konvencijas piemērošanu;
 - e) 1971. gada 17. decembra Briseles konvencija saistībā ar civiltiesisko atbildību kodolmateriālu jūras pārvadājumu jomā.
-

VI PIELIKUMS

18. PANTA 1. PUNKTĀ MINĒTĀ INFORMĀCIJA UN DATI

Ziņojumos, kas minēti 18. panta 1. punktā, iekļauj sarakstu ar gadījumiem, kad videi nodarīts kaitējums, un gadījumus, kas atbilstība piemērota saskaņā ar šo direktīvu, par katru gadījumu sniedzot turpmāk minētos datus un informāciju.

1. Videi nodarītā kaitējuma veids, notikuma un/vai kaitējuma konstatēšanas datums un datums, kurā uzsāktas procedūras saskaņā ar šo direktīvu.
2. Atbildīgās juridiskās personas(-u) darbības klasifikācijas kods ⁽¹⁾.
3. Ziņas par to, vai atbildīgās puses vai kvalificētās iestādes ir vērsušās ar prasībām tiesā. (Jānorāda prasītāji un procesu iznākumi.)
4. Atlīdzināšanas procesa iznākums.
5. Procedūru pabeigšanas datums.

Dalībvalstis savos ziņojumos var iekļaut jebkādu citu informāciju un datus, ko tās uzskata par vajadzīgiem, lai ļautu pienācīgi novērtēt šīs direktīvas darbību, piemēram:

1. Izmaksas, kas radušās saistībā ar atlīdzināšanas un aizsardzības pasākumiem, kas definēti šajā direktīvā:
 - ko tieši samaksājušas atbildīgās puses, ja šāda informācija ir pieejama,
 - atgūšana no atbildīgajām pusēm *ex post facto*,
 - no atbildīgajām pusēm neatgūtās izmaksas. (Jānorāda iemesli, kāpēc izmaksas nav atgūtas.)
2. Pasākumu rezultāti, lai veicinātu un īstenotu finansiālā nodrošinājuma instrumentus, kas izmantoti saskaņā ar šo direktīvu.
3. To papildu administratīvo izmaksu novērtējums, kas katru gadu radušās valsts pārvaldes iestādēm, veidojot un vadot administratīvās struktūras, kas vajadzīgas, lai īstenotu un izpildītu šo direktīvu.

⁽¹⁾ Var izmantot NACE kodu (Padomes 1990. gada 9. oktobra Regula (EEK) Nr. 3037/90 par saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju Eiropas Kopienā (OV L 293, 24.10.1990., 1. lpp.).